

JERZY PRZYTYK

ur. 1946; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, współczesność
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", Żydzi, historia, pamięć, refleksja

Brak pamięci o Żydach w Lublinie

Były opowiadania [o rodzinnych miejscach w Lublinie], ale tam nigdy nie byłem do czasu, jak wróciłem do Polski w 90-tych latach. Po tych tragicznych przeżyciach, mnie się zdaje, że mama w ten sposób odbudowała sobie życie przez odcięcie się od przeszłości. Nie zupełnej, ale to odcięcie było. I to było jakby jej lekarstwo, jej droga do tego, żeby odbudować nowe życie po tym wszystkim, co jest nie do pomyślenia. Nie przekazała tego. Ja nigdy nie wiedziałam, że Lublin był miastem żydowskim, I to był, jakby powiedzieć... Nie wiem jak to po polsku wypowiedzieć bez przeklinania. To mnie wkurwiało, że nie wiedziałem o tym, że mimo wszystko to było zupełnie zatarte, nie tylko przez moich rodziców, ale w ogóle przez społeczeństwo wokół mnie. Ja w ogóle nie odczuwałem obecności 40 tysięcy ludzi, zupełnie. I nie wiem czyja to jest zasługa czy wina czy to jest wina całego społeczeństwa, czy to jest wina moich rodziców, czy to jest moja wina, że za płytki byłem na to, żeby w to wejść. To jest ciągle takie pytanie dla mnie. Jak to było możliwe, żebym tego w żaden sposób nie odczuwał? Ta cisza była, jasne. Nie to, że się pasjonuję tym, ale to mnie bardzo interesuje teraz, jakie składniki wchodzi na to, żeby taką kulturę stworzyć. Bo to jest kultura ciszy i czemu ta kultura służyła i czy ta kultura była wynikiem antysemityzmu przedwojennego? Pamiętam jak byłem w gronie przyjaciół w Krakowie dyskutując tą historię Żydów... Ja na przykład osobiście byłem przeciwko publikacji książki pana Grossa o Jedwabnym. Ja byłem przeciwko w mojej naiwności, bo ja uważałem, że w tym okresie to prawdziwe zainteresowanie się Polaków było tak pozytywne, że wydanie tych książek by to zakłóciło, zamiast pomogło. W tej chwili wiem, że nie miałem racji. Uważam, że ta samoanaliza społeczeństwa jest ważna, żeby to przeskoczyć, ale w tym okresie nie bardzo myślałem, że to było dobre.

Data i miejsce nagrania	2018-11-17, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"